

Notitie: wat willen de BrabantStad-partners samen doen op sportgebied in 2022-2026?

Gemeenten Breda, Eindhoven, Helmond, 's-Hertogenbosch, Tilburg, BrabantSport

Aanleiding & doel notitie

Deze notitie is opgesteld in januari 2022 als overdrachtsdocument voor de portefeuillehouders sport van de zes BrabantStad-partners. Het vormde daarmee input voor een nieuwe strategische agenda voor de periode 2022-2026. De notitie is meegenomen in de opstelling van de nieuwe Collegeakkoorden van de vijf steden. De notitie is op 10 februari 2022 geaccordeerd door de portefeuillehouder sport. In afstemming tussen de steden en BrabantSport is besloten deze notitie aan te bieden aan de opstellers van het beleidskader Levendig Brabant van de provincie Noord-Brabant. In deze notitie hebben de portefeuillehouders zich georiënteerd op opgaven in het sportdomein in de komende periode, en bij welke van deze opgaven het nuttig is om daar in BrabantStad-verband op samen te werken. Gekozen is voor een strategische agenda en een daaraan verbonden doe-agenda. Vraag aan de opstellers van het beleidskader is om deze notitie te betrekken bij de opstelling van het beleidskader.

Positie sport in overheidsbeleid

Vertrekpunt is dat het overheidsbeleid rond de sport voor 90-95% wordt ingevuld door gemeenten. Het Rijk richt zich op een aantal onderdelen van sportparticipatie (o.a. buurtsportcoachesregeling) en topsport (o.a. stipendia, sportevenementen). De provincie focust sinds +/- 2011 op regionale vraagstukken waar bovengemeentelijke samenwerking nodig is.

Trends en opgaven in de nabije toekomst

In juni en in december 2021 hebben de portefeuillehouders sport geïdentificeerd welke trends en opgaven de komende periode aandacht behoeven. Dit zijn:

- Schade aan de georganiseerde sportinfrastructuur vanwege corona. Trend naar meer individueel sporten wordt versterkt;
- Oplopende gezondheidsklachten, welvaartsziekten en toenemende bewegingsarmoede, zeker ook bij kinderen;
- Groeiende behoefte aan sporten en bewegen in de openbare ruimte;
- Gevolgen van corona voor sportdeelname op langere termijn, zeker bij mensen met een beperking;
- Groeiende tweedeling in sportdeelname en gezonde leefstijl;
- Corona kent naast fysieke gevolgen ook mentale impact;
- Sportevenementensector staat onder druk, met als gevolg teruggang in aanbod en in bestedingen in de vrijetijdseconomie;
- Groeiende aandacht voor preventie, gezondheid en de maatschappelijke waarde van bewegen is een enorme kans – “bewegen het nieuwe normaal”;
- Vanuit het ministerie van VWS is er meer regie/betrokkenheid op het sportdossier in de volledige breedte. Er wordt een sportwet verkend, evenals een nieuw sportstelsel. Alhoewel sport en preventie geen prominente plek in het nieuwe coalitieakkoord hebben, komt er wel meer budget en een uitvoeringsplan van het rijk.

Welke van deze opgaven moeten/kunnen we in BrabantStad-verband oppakken? (verkennen, delen dan wel uitwerken)

Niet voor alle van de bovengenoemde onderwerpen is BrabantStad het meest geijkte schaalniveau om de samenwerking in op te zoeken. De steden pakken dit vooral lokaal op met verenigingen, onderwijs en anderen. Landelijk is de samenwerking in VSG-verband nuttig, zeker als het gaat om de thema's in het Nationale Sportakkoord en in lokale sportakkoorden. BrabantStad is een waardevol gremium voor die thema's die het lokale schaalniveau te boven gaan, die regionale samenwerking en afstemming vergen en die zorgen dat (inter-)nationale kansen lokaal 'landen' door als regio samen op te trekken.

Strategische agenda & doe-agenda

We maken onderscheid tussen een strategische en een doe-agenda. Op strategisch niveau willen we:

1. Sport en bewegen onder de aandacht brengen in andere beleidskaders: gezondheidsbeleid, brede welvaart, digitalisering en stedelijke ontwikkeling (waaronder Omgevingsvisie). Deze onderwerpen zijn breder en kunnen alleen tot resultaat leiden indien ze aandacht krijgen op andere tafels. Dit is dan ook een opgave voor de bestuurders om deze onderwerpen op de agenda te krijgen binnen de eigen colleges c.q. bij andere portefeuilles.
2. De BrabantStad-partners erkennen het belang van een breed en bereikbaar sportief aanbod en uitnodigend sportief klimaat, georganiseerd en ongeorganiseerd, op sportaccommodaties en in de openbare ruimte. Met name op de onderwerpen aangepast/inclusief sporten, evenementen, innovatie (w/o e-sports) en talentontwikkeling & topsport is samenwerking noodzakelijk om aan dat streven ook inhoud en kwaliteit te kunnen geven.
3. Sporten is voor mensen met een beperking een enorm belangrijk middel om meer mee te doen in de samenleving. Corona heeft geleid tot forse afname, al weten we nog niet de exacte impact. We zetten in op behoud/groei van aanbod, beschikbaarheid van hulpmiddelen en bewustwording.
4. We willen sportevenementen naar onze steden halen die bijdragen aan voor trots en binding in de stad, verhoging van de sportdeelname, de gezondheid van inwoners, een sterkere profilering van stad en regio (op basis van citymarketingprofiel) en bestedingen in de regionale vrijetijdssector. Dit mag wat kosten, maar moet ook het bedrijfsleven verleiden om bij te dragen. Door samen te werken in BrabantStad-verband bouwen we ervaring op en kunnen we kansen benutten in (inter-) nationale lobby. Verduurzaming van evenementen pakken we gezamenlijk op.
5. Innovatie zit in het DNA van Brabant. We willen bijdragen aan verdere samenwerking tussen kennisinstellingen, bedrijfsleven en de sport, en zo via innovatie bijdragen aan een vitalere regio. Rol van de gemeente is het aandragen van concrete innovatieprojecten waar ook landelijk (Sportinnovator) en Europees mogelijk steun te verkrijgen is.
6. We versterken in BrabantStad de infrastructuur die zorgt dat talent zich maximaal in onze steden kan ontplooiën. Dat begint bij sterke sportverenigingen en lokale ondersteuning. Doorstroming in de 'talentpiramide' naar boven gebeurt via regionale talentprogramma's die topsporters in de dop klaarstomen voor TeamNL. Eenmaal aan de top willen we deze sporters blijven binden als ambassadeurs voor stad en regio.

Voor topsport is in een aantal gevallen een topsportaccommodatie benodigd. De (ver-)bouw en exploitatie van deze accommodaties kan vaak niet alleen opgevangen worden in de gemeentelijke sportbegroting. Het betreft ook een nationale en/of regionale functie.

Als uitwerking zien we de volgende 'doe-agenda':

	Doe-agenda	Actiehouder(s)
Algemeen	Sport inbrengen in gemeentelijke en provinciale beleidskaders. Streef naar behoud en creëren van ruimte voor sport in nieuwbouwplannen (zowel accommodaties als openbare ruimte).	Gemeenten & provincies
	De gevolgen van corona op sportdeelname en de georganiseerde sport nauwgezet volgen en waar nodig interventies uitvoeren. Kennisdelen tussen B-5 steden.	Gemeenten (i.s.m. VSG)
	Allianties aangaan met zorgverzekeraars om samen op te trekken in preventie.	BrabantSport i.s.m. gemeenten (G40)
Aangepast sporten	Afname in sportdeelname onder mensen met beperking onderzoeken & interventies daarop uitvoeren.	Provincie & gemeenten (uitwerking niet in B5-samenwerking maar in Uniek Sporten regio's)
	Via evenement(en) bevorderen van aangepast sporten (bijv. Special Olympics 2024)	Gemeenten, provincie BrabantSport e.a.
	Samenwerken in logische netwerken rondom elk van de grote steden en voortzetten van de gezamenlijke communicatie-paraplu "Uniek Sporten Brabant"	Gemeenten & BrabantSport (i.s.m. zorginstellingen, SSNB)
Evenementen	Steden die ambities hebben, maken tijd en capaciteit vrij om (in personele unies) proactief de meest passende evenementen te verwerven.	Gemeenten & BrabantSport
	Realiseren van evenementenagenda (o.a. Vuelta in Breda en 's-Hertogenbosch, Special Olympics in Tilburg en Breda) en zorgen voor impact in andere B-5 steden	Gemeenten & provincie & BrabantSport
	Verwerven van multi-city evenement, bijvoorbeeld het multi-EK wielrennen en hockey.	Gemeenten & provincie & BrabantSport
Innovatie	Waar nuttig projecten helpen opstarten op het gebied van innovatie in de sport en/of openbare ruimte. Zorgen voor cofinanciering landelijk/Europees en evt. bedrijfsleven	Gemeenten BrabantSport
	Samenwerking opstarten in Landelijk Platform Innovatieprojecten Sport en Duurzaamheid	Betrokken gemeenten
Talentontwikkeling & topsport	Talentontwikkeling: zorgen voor aansluiting op landelijk sportakkoord Deelakkoord 6 t.a.v. sterke sportverenigingen. Kennisdeling over initiatieven zoals Topsportfonds Tilburg en Talentencentrum Breda. Ondersteunen TeamNL centrum en samen met hen focussen op o.a. zwemmen, turnen, wielrennen en urban sports (skateboard, BMX, breakdance)	Gemeente Provincie, gemeenten & BrabantSport
	Topsportaccommodaties: zorgen voor een gezonde businesscase die niet alleen leunt op de gemeentelijke sportbegroting. Zoeken naar verbinding met andere opgaven (onderwijs, verduurzaming) en naar bovenlokale cofinancieringsbronnen, zoals een mogelijk op te zetten Waarborgfonds Topsportaccommodaties (VWS).	Gemeenten i.s.m. provincie